

Följande berättelse är en avskrift av en artikel i *Hemmets Journal*, nr 39 den 23 sept. 1987 som återges med tidningens godkännande.

Ensam i urskogen opererade Linnéa ett döende barn

- Det var tio väglösa mil till närmaste läkare. Linnea Nyquist hade aldrig opererat någon förut, men hon hade inget val. Om hon inte gjorde något snabbt skulle den 8-åriga pojken dö.
- Linnea bad till Gud, kokade kniven och började skära...

TEXT: BJÖRN H LARSSON

FOTO: BJÖRN H LARSSON OCH PRIVATA BILDER

Linnéa Nyquist i Hjo är bara en och en halv meter hög. Hon är inte särskilt stor till det yttre alltså, men hennes personlighet och utstrålning är desto större. Ögonen lyser av livsglädje, munnen har nära till leende, och kring hela hennes väsen finns en värme och människokärlek, som smittar av sig på omgivningen.

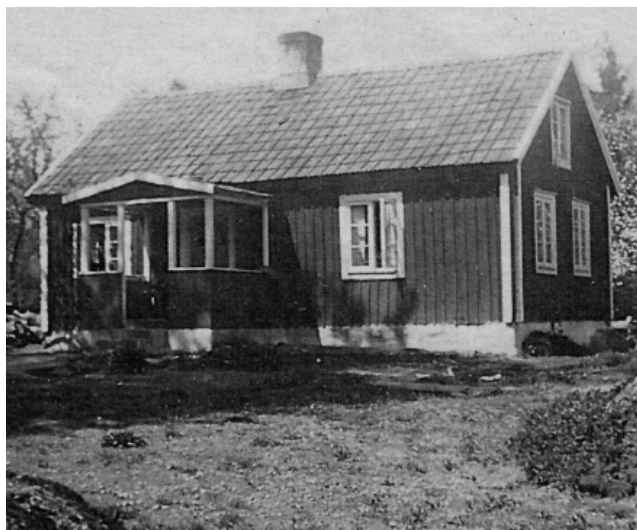
Linnéa har levt ett liv fullt av dramatik, äventyr och spänning. Hon har antagit de stora utmaningarna och har genom dem formats till den sprudlande vitala 71-åring hon är.

Varje dag har Linnéa bätt till Gud. Lagt sitt liv i Hans händer och bätt att Han skulle hjälpa henne med de svårigheter som dykt upp. Och det verkar som om hon har gett Honom fullt upp att göra...

Rymde från fosterhemmet

Dramatiken kom tidigt in i hennes liv. Linnéa föddes som ett av åtta syskon i ett fattigt hemman i Vargsmåla. Mitt i "Getapulien", som de säger i Småland när ett torp ligger långt in i urskogen.

När Linnéa var sju år dog fadern. Fattigdomen blev nu ännu större i det lilla torpet. De livnärde sig mest på "krösamos", dvs. lingon, på svamp och den potatis som köksträdgården gav. Det var inte ofta någon i familjen kunde äta sig mätt.

I den här stugan i Vargsmåla (Elvingamålen) föddes Linnéa som ett av åtta syskon. När fadern dog var hon sju år. Modern klarade inte försörjningen av barnen, så de måste få fosterhem.

- Mor kunde inte försörja oss barn, så vi placerades ut i olika fosterhem. Kommunalordföranden och barnmorskan kom och hämtade mig. Jag var den första som togs om hand och jag hamnade hos en bondfamilj ca 7 km från mitt hem. Men jag vantrivdes och kom inte överens med mina fosterföräldrar, så en dag under slåttern rymde jag. Sprang över mossen och genom skogen på fästigarna hem till mor. Hon blev förskräckt. "Nu kommer de att ställa till det", sa hon.

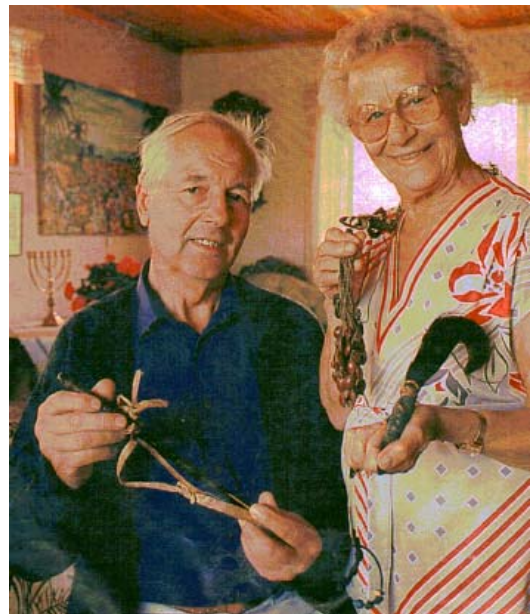
Detta var på sommaren. Ingenting hände sedan förrän i oktober när jag hjälpte mor och en av mina bröder att ta upp potatis. Då kom de från kommunen för att hämta mig igen. Just då satt jag turligt nog på dasset. Jag såg besökarna genom springorna och satt tyst som en mus. Sen smög jag till skogs och gömde mig, berättar Linnea.

Därute i skogen tryckte hon som ett jagat djur i flera timmar innan hon vågade gå hem och smita in köksvägen.

- Mor stod i köket. "De är kvar", viskade hon, och jag smet upp för trappan och gömde mig på vinden. De hörde mina steg, blev misstänksamma och kom upp. Jag tyckte att mitt hjärta slog så att hela torpet darrade, men de upptäckte mig inte och for sedan sin väg med oförrättat ärende.

Förlorade sin mamma Den 4 december samma år kom de tillbaka igen. Det var djup snö och den gången kunde Linnéa inte, springa till skogs och gömma sig.

Från fattigvården fick hon en rejäl kappa och grova arbetsskor. Hon var otroligt mager: med kappa, skor och alla kläder vägde hon bara 25 kg. Hon placerades nu hos Ester och Martin Franzén, två godhjärtade människor som blev som om de var hennes riktiga föräldrar. Linnéas mamma dog året efter.

På gamla dar kom kärleken till Linnéa Nyquist. Hon var 70 och hennes Joel 71 när de gifte sig i november 1985. Det är det bästa som hänt mig, säger Linnéa. Hemma i villan i Hjo har de många minnen från Linnéas år som sjuksköterska och missionär i Afrika.

Jag funderade mycket över detta med döden och meningen med livet. Jag sökte svaren i religionen, blev frälst och döpt i Pingstkyrkan.

Tron blev Linnéas rättesnöre. Den har vuxit sig större och större med åren. Församlingshuset låg i Alsjöholm och en dag träffade hon där en missionär som visade bilder och föreläste om missionen i Afrika. På något vis visste Linnéa att det var dit hon skulle resa när hon blev stor.

Efter år av slit som piga gick hon på folkhögskola och sedan sjuksköterskeskola. Genom ett sjuksköterskeutbyte lyckades Linnéa komma till Bryssel. Hennes franska var inte särskilt lysande men detta till trots läste hon in "tropisk medicin" på det språket.

Ut i urskogen

Den 1 maj 1952 for Linnéa, då 35 år, till Zaire, där hon gjorde provtjänst. Sedan fortsatte hon långt in i den tropiska urskogen.

Vi åkte bil en hel dag på usla vägar, som till sist upphörde. Där möttes jag, av en stamhövding med bärare. Ingen kunde ett ord franska och jag ingen swahili, men det gick ändå hjälpligt med teckenspråk.

Männen bar mig i en bärstol rakt in i djungeln. De gick raskt och jag fick hålla i mig rejält för att inte ramla av. Första dagen bar de mig tre och en halv mil till en liten hydda där vi övernattade. Sedan bar det iväg på osynliga stigar ytterligare tre, fyra mil till Pinga.

Jag tänkte på missionshuset i Alsjöholm där jag en gång sett bilder från Afrika. Nu stod jag där mitt i djungeln och jag kände att jag hade kommit hem. Jag hörde dit. Nu kunde jag äntligen börja arbeta!

I Pinga hade Linnea bara sig själv att lita till. Det var tio mil på smala slingrande stigar genom djungeln till närmaste läkare. Det fanns varken telefon eller telegraf och ingen att tala med. Här var hon helt utlämnad till sig själv. Jag hade ofta anledning att be. Gode Gud hjälp mig att göra rätt, bad jag, och jag fick alltid hjälp när det var svårt, säger Linnéa.

Kärleken kom in sent i Linnéas liv. Visserligen träffade hon Joel redan på femtiotalet i den Betaniaförsamling som Linnéa då arbetade för men den gången blev det inte mer än vänskap. De träffades på nytt när Joel pensionerat sig från snickaryrket. Då for han till Afrika, till Kayrogo uppe i bergen, och hjälpte till med att reparera hus och bygga nytt.

– Jag hade aldrig tid att tänka på att gifta mig när jag var yngre, säger Linnéa. Det var så mycket att göra, så många som behövde mig, och dessutom har jag inte funnit den rätte. Efter moget övervägande gifte Linnea sig den 9 nov 1985 i Kårfalla herrgård utanför Lindesberg. Då var hon 70 och han 71, och båda var mycket lyckliga. Annandag jul for

de . på bröllopsresa till Teneriffa. Det var första gången i Linnéas liv som hon reste enbart för nöjes skull.

Linnea och Joel är just hemkomna från två års jobb i Bujumbura, ett lilleputtland stort som Småland, mitt i Centralafrika.

De bor i en villa som Joel byggt. Den ligger vackert i ett villaområde i Hjo. Linnéa ber över maten som hon bjuder på och det sker inte av slentrian. Hennes inlevelse avslöjar att hon är tacksam för sitt dagliga bröd. Hon lärde sig tidigt hur det är att vara utan det...

Opererade en pojke

Vid kaffet berättar hon vidare om den första tiden i den lilla afrikanska byn Pinga.

En annan "ambulans" i Pinga. Både män och kvinnor tjänade en slant på att fungera som bärare av de sjuka.

– En lördagsnatt kom sjukvårdaren och väckte mig. En pojke hade fått en kniv i magen, sa han, och jag skyndade med min lampa genom den kolsvarta tropiska natten till sjukstugan.

Pojken var ca 8 år gammal och hade skador i buken. Han blödde ur ändtarmen så jag förstod att tarmarna var skadade. Buken måste öppnas och jag sa åt hans föräldrar att jag ingenting kunde göra, de måste gå till läkarna som fanns tio mil bort genom urskogen.

"Då dör han", svarade de. "Det är bättre att du försöker och att han i så fall hellre dör här än på vägen. Du har ju hjälpt andra så du kan väl hjälpa oss". Och de hade rätt. Jag var tvungen att försöka hjälpa pojken. Nästa morgon kokte jag mina instrument noga och så strök jag förbanden med ett hett strykjärn för att få dem så sterila som möjligt.

Vi lade pojken på en träbänk. Jag bad till Gud att han skulle hjälpa mig och så sövde jag den lille med en etermask. Det fanns en lärarinna i byn som hjälpte mig. Jag kontrollerade pojkens andning medan jag skar och gav henne instruktioner om hur mycket eter hon skulle ge honom. När jag öppnade buken fann jag att tarmarna var genomstungna ett par ställen. Jag sydde ihop dem noga. Tarminhållet som hade läckt ut i buken sköljde jag bort med koksaltlösning och torkade rent med bandagen. Sedan sydde jag ihop pojken så som jag sett läkare göra hemma på sjukhuset i Sverige. Jag

gav honom penicillin och de anhöriga fick stränga order att inte ge pojken något som helst att äta. Allt han fick i sig skulle komma från mitt kök, sa jag.

Efteråt föll jag samman på min säng och stortjöt. Det var en sådan oerhörd anspänning och så mycket ansvar som vilat på mig att jag var totalt slut. Efter några dagar satt pojken upp i sängen och allt verkade gå bra. Det verkade inte bli några komplikationer. Men så blev jag plötsligt kallad till hans sjukbädd eftersom han blivit mycket sämre. Jag frågade vad som hänt.

Efter en stund kröp det fram att de kallat på medicinmannen som gett pojken något att äta och det var därför han hade smärtor i buken. Kring handleden hade medicinmannen lindat något trolltyg. Arg som ett bi slet jag av det och slängde det på elden. Alla stirrade skräckslaget på mig. Enligt deras övertygelse skulle jag falla död ner när jag gjorde så. Men det hände ingenting och de häpnade över hur stark min Gud var, som kunde skydda mig från detta.

- Pojken överlevde och tjugofem år senare träffade jag honom. Han var då gift och hade barn. Han kom med en levande ung tupp som gåva och tackade mig. Det var en stor glädje för mig att se honom frisk. Jag upplever det som om jag varit ett verktyg åt Gud, säger Linnea.

De sjuka väntar i "ambulanserna" på att Linnéa ska hjälpa dem. Hon var ensam sjukvårdskunnig i Pinga, till närmaste läkare var det tio mil på nästan ofarbara djungelvägar.

En gammal man som bodde långt in i djungeln nåddes av ryktet att det fanns en vit kvinna i Pinga som hade "stark medicin". Han tog sig till Linnea och visade upp en stor muskelknuta som han haft på sin rygg i många år. Hon ville att han skulle söka läkare, men han menade att hon kunde be sin Gud om hjälp.

- Knutan var stor som en kokosnöt och medicinmannen hade skurit djupa jack i den. Den varade sig och såg otäck ut. Jag lokalbedövade och skar bort knutan. Utanför stod det massor av människor och tittade in genom fönstret. När mannen reste sig från träbänken var alla lika häpnade över att han levde. Muhimna, som mannen hette, försvann efter operationen utan att säga ett ord. Några dagar efter kom han tillbaka mycket misslynt. Han hade ont i såret. Det hade tillstött en mindre

infektion som jag åtgärdade, och så försvann han utan ett ord igen. Lång tid efteråt stod han där plötsligt igen en söndagsmorgon, glädjestrålade, med en levande tupp i näven. "Du och din Gud har botat mig. Din Gud är mycket starkare medicin än deras", sa han och så gav han mig tuppen och allt som han fått av medicinmannen för att bli frisk.

Linnea plockar fram en kosvans, ett halsband och armband som Muhimna gav henne. Du ser dem på färgbilden av Linnea och hennes Joel. Det är den sortens medicin vi slåss emot därnere i djungeln, säger hon.

– Men nu har vi inga planer på att fara ut mera utan vill vara tillsammans ett slag här i Hjo. Joel är faktiskt det bästa som har hänt mig, säger Linnea och kramar nyförälskat sin man.

Som fosterbarn kom Linnéa till paret Franzén i Alsjöholm, godhjärtade människor som var varmt religiösa. Hon kom att växa upp iden här vackra smålandsgården.

Detta dokument finns på Oskars hembygdsförenings hemsida www.hembygd.se/oskars under rubriken Oskarsboken.

*Stöd hembygdsföreningens
dokumentationsarbete genom att
sätta in ett bidrag på vårt
bankgiro:
285-7498*

Oskars Hembygdsförening